

A műszaki színvonal emelését szolgálják az MTESZ jövő évi tervei

A szegedi intézőbizottság titkárának nyilatkozata

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének közelgő közgyűlése előtt tartották meg a szegedi egyesületek küldött-értekezletét, valamint újjá-választották az intéző bizottságot.

Ebből az alkalomból Kurali Antal, a szegedi intéző bizottság titkára tájékoztatta lapunk olvasóit az MTESZ feladatairól.

— Az MTESZ szegedi egyesületeinek munkája az elmúlt években igen sokat javult, s egyre többen kapcsolódnak be tevékenységébe. De a fejlődés nem volt egyenletes. Míg az ipari egyesületek mind nagyobb számú műszaki képzettségű, vagy érdeklődésű dolgozót mozgósítanak, az elméleti jellegű egyesületek munkája megkezdett egy-egy egyetem, vagy tudományos intézmény falai között. Ezen a helyzeten sürgősen szeretnénk változtatni, mégpedig úgy, hogy a középiskolai tanárokat is bevonjuk az egyesületi életbe, s a vezetésbe.

— A szegedi egyesületek ezekben a napokban készítik el jövő évi programjukat. Módszereik beváltak és ezentúl is előadások, klubnapok, ankétok, konferenciák szervezésével, valamint a tapasztalatcserét szolgáló utazások és kiállítások rendezésével végzik műszaki propaganda munkájukat. A műszaki tudományos tevékenységet az egyesületekben működő munkabizottságok látják el, s jelenleg is legalább harminc ilyen bizottság működik.

— Feltétlenül javítani kell azonban a bizottságok munkáját. Ipari egyesületeinknél csak elvétve akad olyan munkabizottság, amely üzemi problémák megoldását tűzi ki célul. Pedig a termelés, vagy a műszaki színvonal emelését az ilyen feladatok elvégzése nagymértékben elősegítené. A Német Demokratikus Köztársaság-beli testvér szövetségünk, a Kammer der Technik drezdai konferenciáján

ismerkedtem meg a Welt-nivo fogalmával. A német üzemekben munkabizottságok vizsgálják, hogy egyes gyártmányokban mi az, ami elmarad a világszínvonaltól, s ha kell, évek áldozatos erőfeszítésével, de megoldják a problémákat. Jó lenne, ha nálunk is követőkre találna ez a törekvés.

— Szövetségünk életében egyre nagyobb szerep hárul az intéző bizottság mellett működő állandó bizottságokra, melyek speciális feladatok elvégzésére hivatottak. Legrégibbi az oktatási bizottság. A vidéki mérnökök és technikusok szervezett továbbképzése még országszerte probléma, és míg meg nem oldódik, a szakmai tanfolyamok szervezése az oktatási bizottság legfontosabb feladatköre. Idén alakult meg a műszaki propaganda bizottság, melynek első tevékenedése a szovjet műszaki propaganda kiállítás szegedi megrendezése volt. Jövő évi terveikben néhány tapasztalatserére alkalmas újítás feldolgozása, a városban megtalálható szakmai folyóiratokról szóló katalógus megjelentetése szerepel. Most szervezzük az ipargazdasági állandó bizottságot. Ez a bizottság majd üzemszervezési kérdésekkel foglalkozik, és arra is hivatott, hogy a műszaki beosztású dolgozók közgazdasági ismereteit elmélyítse.

— Az MTESZ-ben folyó munka sikere attól is függ, hogy milyen mértékben tudjuk felhasználni a fiatal műszakiak szakmaszeretét, és felkelteni bennük a tudásvágyat. Ennek a célnak az elérésére igyekszünk élénkíteni a klubéletet, sőt terveinkben új székház felépítése is szerepel. Az MTESZ jó szolgálatokat tehet gazdasági politikánk végrehajtásában, mivel az egyesületek által nyújtott továbbképzési lehetőségek, a munkabizottságok tevékenysége, valamint az állandó bizottságok munkája végső soron a termelést szolgálják.

Szovjet néprajztudós látogatott Szegedre budapesti néprajzszakos hallgatókkal

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Néprajzi Intézetének húsz hallgatója tanulmányi kirándulásra Szegedre érkezett. A csoportot Tálasi István egyetemi tanár, bölcsészkarai dékán vezeti. K. Kovács László tudományos kutató, Barabás Jenő kandidátus, adjunktus és Hoffmann Tamás tanársegéd társaságában. A szegedi egyetem bölcsészkarának KISZ-szervezete Téli-ünnepélyen látta vendégül a pesti diáktársakat. A jövő néprajzkutatóinak csoportja szombaton délután a hódmezővásárhelyi múzeumot és a majolikagyárat, délután a szegedi múzeumot tekintette meg, ma Bajára utazik az ottani múzeum anyagának tanulmányozására, hétfőn pedig Tápéra tesz kirándulást.

A néprajzszakos hallgatókhoz csatlakozott I. N. Grozdova kandidátus, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Néprajzi Intézetének tudományos munkatársa is. Grozdova elvtársnő a világ népei címmel a Szovjetunióban megjelenő kiadványsorozat magyar fejezetének — melyet Ortutay Gyula, Tálasi István és Gunda Béla írtak — fordította, s jelenleg a munka szakmai-nyelvi ellenőrzése céljából tartózkodik hazánkban. Kíséretében van Istvánovits Márton adjunktus, a filológiai tudományok kandidátusa, aki tudományos fokozatát a grúz népmese-kutatás köréből készített értekezésével az elmúlt ősszel nyerte a Tbiliszi Állami Egyetem Tudományos Tanácsától.

A néprajzkutatók hétfőn este utaznak el Szegedről.

fejére az igazság zuhataga, de a rőtarti konok fej nem hajolt se jobbra, se balra. Kétszer is, háromszor is megmerült a kiskancsó, Kókai mégis úgy ült az asztalfőn, mint egy köszöbör. Szava nem volt, de látszott rajta, hogy szenved, hogy belül nagy vihar, nagy indulatok kavarnak benne. Ahhoz mégis újra és újra volt ereje, hogy kimondja, kipréselje:

— Nem.

— Ez az utolsó szavad, Mengyi? — kérdezett rá a tanácselnök.

— Ez, Péter bátyám. És ha kendetek mind idejónénének hozzám lakni és éjjel-nappal mindig csak gyözködnének, akkor se lenne más.

Szó, ami szó, már mindenkinek viszketett a déli része a sok üldögéléstől, s ekkora konoksdág láttán egyre idegesebb lett a párbeszéd, Kókai azonban inkább bedzettebben mondta újra és újra:

— Nem.

»Kereszkérdések« következtek.

— Hát maga nem akarja a mezőgazdaság szocialista átszervezését?

— En csak a magam dolgában beszélek.

— A többieknek mit mondana, Kókai, gazda, menjenek, vagy maradjanak?

— Azt, hogy ki-ki maga döntse el, mit cselekszik.

— De ők azt mondják, lássuk, Kókai mit határoz.

— Senki sem határozhat ebben a szomszédja helyett.

— Ilyen megátalkodott paraszt tán másik sincs a járásban! — olvassa az elnök a járási titkár szeméből. A többi legalább megpróbál magyarázkodni, vitatkozni, érvelni, mérlegre teszi, amit az ember mond neki. Ez csak úgy tesz, mint a falióra, mindig ugyanazt üti.

— Nem is megyünk ezzel semmire — fut végig az osztályvezető gondolatának táviróján. — Hagyjuk, hadd puhuljon magában, főjön saját le-
vében.

A tanácselnök mondta ki a közös óhajt.

— Hát, Menyhért, akkor elmegyünk. Gondolkozz a dolgon.

Éppen szürkülni kezdett, mire a

tanácsházához értek a látogatók. Az úton alig szóltak egymáshoz. Mind-egyikük azt forgatta a fejében, hogy amíg Kókainál meg nem török a jég, hiába gyúrják a sarat a többi agitátorok. Ezért aztán nagy volt a csodálkozásuk, mikor a napi jelentést kézbe vették.

— Gyovai Ferenc, Bozó János, özv. Makra Péter, Mózes Sándor, Kertész Pál, Gyapjas Balázs, Illés János, Fodor Antal... No nézzétek — emelte fel hangját az elnök — itt van Kósó Vendel is, a másik nyakas. És még vagy nyolcvan név sorakozik... A falu egyharmada... hatszáz hold... Az egész rétoldal meg az alsónyomás...

— Ugy látszik, Kókai jól mondta; ki-ki maga dönt.

Nem beszéltek össze, mégis mind-egyikükben egyszerre fogant meg a gondolat: »Kókai tehát nem a falu. Vele is majdcsak lesz valami«.

Másnap a nagy munkában el is felejtkeztek róla, s minthogy senki másnak ki nem osztották az »első láncszemet« — Kókai egészen magára maradt a nagy földindulásban. Később meg, mikor ismét eszükbe jutott, akkor már jóformán az egész falu átbillent, s Kókai 14 holdja még csak két szálalékot sem tett ki a statisztikában. Vele együtt négyen maradtak ki, összesen talán 39 holddal. Ez már semmit sem változtat... ki lehet szögelni a táblát a falu végére: »N. termelőszövetkezeti község«.

Kell-e mondani, hogy az elsőnek meg az utolsónak a legnehezebb? Először mindenki Gyovairól, Bozóról, meg az öreg Makráról beszélt, aztán meg a kivülmaradtakról, s legfőképpen Kókairól. S minthogy nincs találegyobb a falunál, ki is sütötték ezekről, hogy mivel annyira megkértették magukat, most már nem is kellenek. Ugyis az a szokás, hogy minden faluban kivül hagynak egy-néhány gazdát, ezek megmaradnak »magnak«, mert ugye ha külföldiek jönnek, meg akarják mutatni, hogy ilyenek is vannak.

Kókai Menyhért fülbe is belemászott ez a szörös hernyó. Nagyon ott-hagyták... Lehet ebben valami... Azzal meg is békült volna, hogy ki-vül marad, de ezzel a mutogatással, ezzel sehogyse vergődött dülede.

— Eh, alszunk rá egyet! — legyintett először. De hiába akart, nem tudott elaludni. Gyorsvonatok szaladgáltak az agyában, nehéz gondolatokkal.

— Eddig én voltam a példa, most én leszek a céltábla...

— Megélni megélek én így is, de a falutól meg nem nyugszom...

— Lehetséges, hogy én már nem is kellenék?

— Engem mutogatni külföldieknek? Hát mi vagyok én?

Felült az ágyban, nézegette az órá-ingát s hirtelen úgy vette észre, mint-ha a fejében kattogna, tik-takolna az öreg időmérő sétálója. A nadrag, majd a csizma után nyúlt... rágyújtott... elnyomta a cigarettát, aztán gyorsan kapkodta magára a gúnyját.

— Éjjel van... Mit szól majd az elnök?... Kérdezte ő, hogy rosszkor jött-e?... El kell mennem... Négy napja nem jön álom a szememre...

Nagyon hosszú volt az út, mégis olyan rövid. S pontban fél egykor egy tétova kéz kocogtatott az elnök ablakán.

— Ki az isten az, öreg éjjel? — dörmögött odabenn Dömötör Péter. Hallani lehetett, amint tompa puffanással dőlt fel egy szék.

Kókai agya zalkolt.

— Még egyetlenkor se hagy-ják békén az embert... — szűrődött ki az újabb zsörtölődés. Azután félíg kinyílt a parányi ablak.

— No, ki az? Mi kell?... —

— Egy belépési nyilatkozat...

— Aztán reggelig nem várhatott volna?

— Nem... Nem...

Dömötör Péter kinyújtott egy zizegő papírlapot. Nem szólt semmit, nem komázásra való idő az éjszaka. Éppen csak magában mosolygott, kuncogott halkán, amíg visszacsoszogott a heverőre.

— No, ez is megtört már... az »első láncszem«... utoljára...

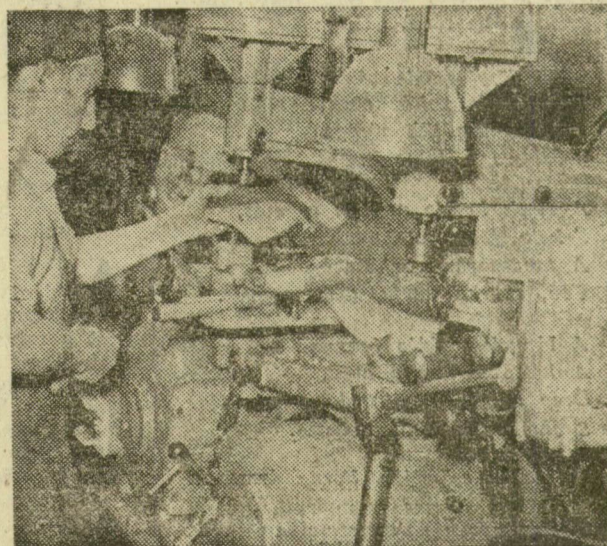
II.

— Kellene néhány gép és lényegesen növelni lehetne a termelési mértéket — mondják a Szegedi Cipőgyár vezetői s kisebbíteni lehetne az alacsony termelés növelésének »háztáji« lehetőségeit. Például hogyan használják ki a meglevő gépparkot?

— Néhány gépből nem vesszük ki, ami benne van — mondja kerteles nélkül Greminger Dezső főmérnök — kantalapáló gép kapacitása 700 pár, nálunk csak 400 pár részmunkáját

vezzi el. A texes cvikkoló-gép 800 páras. Mi azonban 400 párat készítenek rajta. Miért kérnek hát újabb, modern gépeket, ha a meglevőket sem tudják kellezően kihasználni? Ugyanis való igaz, hogy ezen új gépek kapacitása nincs összehangban a további műveleteket végző gépek kapacitásával. Az ország más cipőgyáraiban 800 páras munkaszalagok — ahogy itt nevezik — munkakörök vannak. A szegedi üzemben csak ennek fele, 400 páras. Ezért az új gépek néhány »fejfel« kimagasodnak a többiek közül, s a munkások csak egy részében dolgoznak, aztán kihasználatlanul állnak.

Az új gépeket beiktatni a régen szervezett elavult munkakörökbe, szalagokba, ez műszaki ellentmondás, mert

A képen látható automata kantalapáló gép ma még csak fél műszakot dolgozik és csak 400 pár cipő részmunkáját végzi el.

amely jelenleg 340—360 párat készít. Ebben a szalagban nincsenek az előbbihez hasonló modern gépek. De ha a két szalagot összekapcsolják, akkor máris kialakulhat a 800 páras, más üzemekben is használatos munkaszalag. S ezzel megteremthetik a nagykapacitású gépek kihasználásának lehetőségét. Együttal lehetővé válik újabb nagy teljesítményű gépek beállítása is.

Ezek többnyire a vezetőkre háruló feladatok. De hogy kisebb legyen az alacsony termelési mértékből származó »folt« a szegedi cipő hírnevén, a rejtett és feltűnő tartalek kihasználásából a munkásoknak is jobban kell venniük a részüket. Ennek »hogyanjával« érdemes lesz majd külön írásban foglalkozni.

Nagy Pál

Télapó bemutató a

Hófehérke Árudában

[Káráz R.]

**December 4-én, vasárnap
Délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig**

Hasznos ajándékait már most kiválaszthatja gyermekeinek

Ajándékozási tanácsadás

TEKINTSE MEG GYERMEKEVEL EGYÜTT
KIÁLLÍTÁSUNKAT!